

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
በኢኮኖሚ ልማትና ትብብር ሚኒስቴር
የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን

ሐምሌ 1991
አዲስ አበባ

ማውጫ

አርዕስት

ገጽ

መግቢያ	1
ጠቅላላ መመሪያ	1
ክፍል 1 እና 2 (ቅጽ - 1) የተመረጠው ቤተሰብ አድራሻ መለያና የተመረጠው ቤተሰብ አባላት የዲሞክራሲና የሥራ ሁኔታ	3
ክፍል 1:- የተመረጠው ቤተሰብ አድራሻ መለያ	3
ክፍል 2:- የተመረጠው ቤተሰብ አባላት የዲሞክራሲና የሥራ ሁኔታ	4
ቅጽ 2ሀ እና 2ለ	7
ቅጽ 3ሀ እና 3ለ	9
ቅጽ 4	11
ቅጽ 5	11

INDEX

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

የቤተሰብ ገቢ፣ ፍጆታና ወጪ ጥናት የመጠይቅ እርማትና ኮድ አሰጣጥ መመሪያ

(Editing and Coding Manual)

መግቢያ

በገጠርና በከተማ የሚኖሩ ቤተሰቦችን የኑሮ ሁኔታ የሚመለከት ስታቲስቲካዊ መረጃ አስፈላጊነቱ እጅግ እያደገ በመምጣቱ በአሁኑ ወቅት በገጠርና በከተማ በናሙና በተመረጡ የቆጠራ ቦታዎች የቤተሰብ ገቢ፣ ፍጆታና ወጪ ጥናት በመካሄድ ላይ ይገኛል። ጥናቱ ገቡን እንዲመታ ከሚያደርጉት አስተዋጽኦዎች መካከል አንደኛው ከመስክ የተሰበሰቡትን መረጃዎች በሚገባ እርምጃና ኮድ ሰጥቶ ለሚቀጥለው የጥናቱ ክፍል የማስተላለፍ ሥራ ነው። ስለሆነም የኮድ አሰጣጥና እርማት የማድረግ ተግባር በጥንቃቄ መከናወን ይኖርበታል።

ጠቅላላ መመሪያ

1. የእርማቱና ኮድ አሰጣጡ ሥራ መከናወን ያለበት ለዚህ በተዘጋጀው መመሪያ መሠረት መሆን እንዳለበት ማስታወስ ይገባል። አንዳንድ በዚህ መመሪያ ውስጥ ያልተጠቀሱ ነገሮች ሲያጋጥሙ ጥያቄዎቹን ለሚመለከተው ተቆጣጣሪ በማቅረብ መፍትሔ እንዲሰጠው ማድረግ።
2. ሥራውን ለማከናወን መነሻው በመስክ የተሞላው መረጃ ስለሆነ አስቀድሞ እያንዳንዱ መጠይቅ በትክክል ተሞልቶ መምጣቱንና የመጠይቁ ገጾች ሙሉ መሆናቸውን አረጋግጦ መረከብ ያስፈልጋል። ከዚህም ሌላ አንዳንድ በመረጃው አሰባሰብ ጊዜ ያጋጠሙትን ሁኔታዎች የሚያብራሩና ከመጠይቁ ጋር ተያይዘው የመጡት አስተያየቶች በሚገባ መያያዣቸውን ማረጋገጥ ተገቢ ነው።
3. እርማት በሚደረግበትና ኮድ በሚሰጥበት ጊዜ ሁሉ ሥራው ከሚመለከተው ኃላፊ/ተቆጣጣሪ ካልታዘዘ በስተቀር ማንኛውም መረጃ ሰብሳቢው ያሰፈረው ነገር መፋቅ/መጥፋት የለበትም። መረጃው እርማት የሚደረግበት ከሆነ ከሰፈረው መረጃ አጠገብ መረጃው ከተጻፈበት ቀለም ልዩ በሆነ ቀለም እርማቱ ይደረጋል።
4. አንዳንድ አስተያየት የተሰጠባቸው መረጃዎች በእርማቱና በኮድ አሰጣጡ ወቅት ልዩ ጥንቃቄ የሚሹ ስለሆነ ከሚረገም በፊት ተቆጣጣሪውን ማሳየት ያስፈልጋል። ከዚያም እርሱ በሚሰጠው ውሳኔ መሠረት ይሰራል።
5. የእርማቱና ኮድ አሰጣጡ ሥራ ጽሕፈቱ በሚነበብና በንጽህና መሠራት አለበት።
6. በእያንዳንዱ ፃምድ ኮድ ለማስፈር በተሰሩ ንዑስ ፃምዶች ሁሉ ኮድ የተሞላባቸው መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። በተለይ መረጃው የሚቀነባበረው በኮምፒውተር

ሰለሆነ መረጃውና የጥናቱ ትንተና ዘዴዎች የሚገናኙት በዚሁ በኩል አማካይነት ብቻ ሰለሆነ በከፍተኛ ጥንቃቄ መሠራት አለበት።

7. የተመረጠው ቤተሰብ አድራሻ መለያ ባልተሞላባቸው ቅጾች ሁሉ ቤተሰቡ በሚኖርበት አካባቢ ከሚኖሩ ለሌሎች ቤተሰቦች ከተሞላባቸው ቅጾች በማየት ይሞላል። የቤተሰቡ አድራሻ መለያ በማናቸውም ቅጾች ካልተሞላ ሁኔታውን ለሚመለከተው ክፍል በማሳወቅ በሚሰጠው መመሪያ መሠረት ይሠራል። ይህ አባባል ከሌሎች ቅጾች በማየት ወደ አልተሟላው ቅጽ ማሳለፍ የሚቻሉትን መረጃዎች ሁሉ ያጠቃልላል።
8. ዕቃዎችና አገልግሎቶች መታየት ከሚገባቸው ቅጾች ውጪ በሌሎች ቅጾች ሊገኙ ስለሚችሉ እነዚህን በሚመለከቱ ቅጾች ወስዶ ለማስፈር አስቀድሞ የእያንዳንዱን ቅጽ ይዘት ማወቅ ስለሚያስፈልግ ከቅጾቹ ጋር በደንብ መተዋወቅ አማራጭ የሌለው ግዴታ ነው።
9. በእያንዳንዱ ቅጽ ውስጥ መመዝገብ ያለበት ኮድ ከምን ጀምሮ እስከ ምን ድረስ እንደሆነ በየቅጾቹ ራስጌ የተገለፀ ሰለሆነ ከዚያ ውጭ ያለ በታው በሌላ ቅጽ የተጻፈ ኮድ ካለ ሰርዞ ዕቃው/አገልግሎቱ መግባት ባለበት በትክክለኛው ቅጽ ውስጥ እስከ ተገቢው ኮድ መገልበጥ አለበት። ዕቃው/አገልግሎቱ የገባው በተገቢው ቅጽ ከሆነና የተሰጠው ኮድ ግን ስህተት ከሆነ የሚሰተካከለው ኮዱ ብቻ ነው። ትክክለኛው የዕቃው/አገልግሎቱ ኮድ የሚገኘው «የቤተሰብ ገቢ፣ ፍጆታና ወጪ የዕቃዎችና አገልግሎቶች ዝርዝር የመጠን መለኪያ» ተብሎ ከሚታወቀው የዕቃዎችና አገልግሎቶች ኮድ መጽሐፍ ነው።
10. ለአንድ ዓይነት ዕቃ ወይም አገልግሎት ዕቃው ወይም አገልግሎቱ የሚታወቅበት ከአንድ በላይ ኮድ አይኖረውም፤ ለአንድ ዓይነት ኮድ እንደዚሁ ከአንድ የበለጠ ዕቃ/አገልግሎት አይገኝለትም።
11. በአንድ ንዑስ ዓምድ ከአንድ ቁጥር በላይ መጻፍ ስለሌለበት ይህ በሚያጋጥምበት ሁሉ ተቆጣጣሪውን በማግኘት ተገቢው እርማት ይደረጋል።
12. ከቅጽ 2ሀ እስከ ቅጽ 3ለ ድረስ ላሉ ቅጾች ሁሉ በዓምድ 13 የሚሞላው የወጪ/ገቢ ዝርዝር ኮድ እርማትና በነዚህ ቅጾች የሚሰፍረው የወጪ/ገቢ ዝርዝር (በዓምድ 12) እርማት በአንድ ጊዜ የሚከናወኑ ነገሮች ናቸው።
13. መጠይቆቹ በሚሞሉበት ወቅት የሚትሪክ መለኪያ ያልሆኑ የአካባቢ መለኪያዎች መታየት እንደሌለባቸው በመመሪያው ተገልጧል። ሆኖም በአንዳንድ መጠይቆች እነዚህ የአካባቢ መለኪያዎች በስህተት ሊታዩ ስለሚችሉ ለተቆጣጣሪው በማሳየት መፍትሔ ማስገኘት ያስፈልጋል።

ክፍል 1 እና 2 (ቅጽ - 1) የተመረጠው ቤተሰብ አድራሻ መለያና የተመረጠው ቤተሰብ

አባላት ዝርዝር ሁኔታ:-

ይህ ቅጽ በሁለት ክፍሎችና በ24 ምድቶች የተከፈለ ነው።

የመጀመሪያው ክፍል የተመረጠው ቤተሰብ አድራሻ መለያ ሲሆን ከ30-ስ ምድቶች 1 -20 የያዘ ነው። ሁለተኛው ክፍል ደግሞ የተመረጠው ቤተሰብ አባላት ዝርዝር ሁኔታ የሚመዘገብበት ሲሆን ከ21 - 37 ንዑስ ምድቶችን ያጠቃልላል።

ክፍል 1: የተመረጠው ቤተሰብ አድራሻ መለያ

ምድ 1 ወር:- ጥናቱ በሁለት ዙር የሚካሄድ ሲሆን በሰኔና ሐምሌ ወራት 1991 ዓ.ም. የሚጠናው የመጀመሪያ ዙር ሲሆን በዚህ ምድ በ30-ስ ምድቶች 1 እና 2 ውስጥ መሞላት ያለበት ወሩ ሰኔ ከሆነ 1 በ30-ስ ምድ 1 እና 0 በ30-ስ ምድ 2 ወሩ ሐምሌ ከሆነ ደግሞ በ30-ስ ምድ 1 እና 2 ውስጥ 1 ፣ 1 መሞላት አለበት። በሁለተኛው ዙር ለሚካሄደው ደግሞ በታህሳስ ወር 1992 ለሚካሄደው «2» መሞላቱን መረጋገጥ አለበት። በ30-ስ ምድ 1 ውስጥ 0 ሲሞላ በ30-ስ ምድ 2 ውስጥ ደግሞ 4 ይሞላል። በጥር ወር 1992 ለሚካሄደውም በ30-ስ ምድ 1 ውስጥ 0 ሲሞላ በ30-ስ ምድ 2 ውስጥ 5 መሞላቱን መረጋገጥ አለበት።

ምድ 2 ክልል:- ጥናቱ የሚካሄድበት ክልል ስም በትክክል መሞላቱን መረጋገጥ እና ኮዱን በ30-ስ ምድቶች 3 እና 4 ውስጥ መሙላት ያስፈልጋል።

ምድ 3 ዞን:- ጥናቱ የሚካሄድበት ዞን ስም በትክክል መሞላቱን ማረጋገጥ እና ትክክለኛውን ኮድ በ30-ስ ምድቶች 5 እና 6 ውስጥ መሞላት አለበት።

ምድ 4 ወረዳ:- ጥናቱ የሚካሄድበት ወረዳ ስም ትክክለኛነት ተረጋግጦ ኮዱ በ30-ስ ምድቶች 7 እና 8 ውስጥ መሞላት አለበት።

ምድ 5 ከተማ:- ጥናቱ የሚካሄደው በከተማ ከሆነ የከተማው ስም በትክክል መሞላቱን ማረጋገጥና ኮዱን በ30-ስ ምድ 9 ውስጥ መሙላት ያስፈልጋል። ገጠር ከሆነ ደግሞ በ30-ስ ምድ 9 ውስጥ ኮድ 8 መሞላቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ምድ 6 ከፍተኛ/ወረዳ:- ጥናቱ በከተማ የሚካሄድ ከሆነ የከፍተኛው ስምና ኮድ በትክክል መሞላቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ማሳሰቢያ:- ጥናቱ በገጠር የሚካሄድ ከሆነ ንዑስ ምድቶች ውስጥ ኮድ 88 መሞላታቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ምድ 7 ቀበሌ ገበሬ ማኅበር:- በከተማ የቀበሌው ስም በገጠር ደግሞ የገበሬ ማኅበሩ ስም በምዱ በተሰጠው ቦታ መሞላቱን ማረጋገጥ ሲያስፈልግ ከ30-ስ ምድቶች 12-14 የቀበሌው ወይም የገበሬ ማኅበሩ ቁጥር በትክክል መሙላት ያስፈልጋል።

ግምድ 8 የቆጠራ ቦታ ኮድ:- በመስክ ተሞልቶ መምጣቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ግምድ 9 የተመረጠው ቤተሰብ የምርጫ ተራ ቁጥር:- ይህ ቁጥር በመረጃ ሰብሳቢው የሚሰጥ ሲሆን በገጠር መጠይቅ ከ1-16 በከተማ ደግሞ ከ1-20 ቁጥሮች ብቻ በገጠር ግምዶች 12-18 የተሰጠ መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ከነዚህ ውጭ የተሞሉ ቁጥሮች ካጋጠሙ ተቆጣጣሪውን በማሳወቅ መፍትሄ ማግኘት ያስፈልጋል።

ግምድ 10 የቤተሰብ አባላት ብዛት:- በገጠር ግምዶች 19 እና 20 የተሞላው ቁጥርና በክፍል 2 ግምድ 12 ገጠር ግምዶች 21-22 የሚገኘው የቤተሰብ አባላት የመጨረሻ ተራ ቁጥር ጋር እኩል መሆን አለበት። ይህ ካልሆነ ግን ሁለቱ ቁጥሮች የሚታረቁበትን ዘዴ ከተቆጣጣሪው ጋር በመሆን መቃኘት ይገባል።

ግምድ 11 የቤተሰብ ኃላፊ ሙሉ ስም:- በዚህ ግምድ የቤተሰብ ኃላፊ ሙሉ ስም የሚመዘገበበት ሲሆን በክፍል 2 ግምድ 13 መጀመሪያ ላይ የተመዘገበው ስምና በግምድ 14 ገጠር ግምድ 23 ኮድ 0 የተሰጠው መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ክፍል 2: የተመረጠው ቤተሰብ አባላት የዲሞክራሲና የሥራ ሁኔታ

ግምድ 12 ተራ ቁጥር:- በግምድ 13 የመጨረሻ የቤተሰብ አባል ሆኖ የተመዘገበው ሰው በግምድ 12 የያዘው ተራ ቁጥር በክፍል 1 ግምድ 10 ገጠር ግምዶች 19 እና 20 ከተመዘገበው ቁጥር ጋር እኩል መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ግምድ 13 መደበኛ ቤተሰብ አባላት ሙሉ ስም:- የቤተሰብ አባላት ስም የሰፈረበት ግምድ ስለሆነ ምንም ዓይነት እርማት አይደረግበትም።

ግምድ 14 ከቤተሰብ ኃላፊ ጋር ያለው ዝምድና:- በዚህ ግምድ ሥር ባለው ገጠር ግምድ መረጃ ሰብሳቢው መሙላት ያለበት ቁጥሮች ከ0-8 ያሉ ብቻ ናቸው። አባላቱ ከቤተሰብ ኃላፊ ጋር ያላቸውን ዝምድና የሚገለጹበት ኮዶች ሥር የሚገኙ ስለሆነ የተሰጠው መግለጫና ኮድ ትክክል መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ግምድ 15 ጾታ:- በዚህ ግምድ በገጠር ግምድ 24 መታየት ያለባቸው 1 ወይም 2 ብቻ ናቸው። መረጃ ሰብሳቢው በስህተት ኮድ ሳይሰጥ ቢቀር ተቆጣጣሪውን በማግኘት የግለሰቡን ጾታ ከልዩ ልዩ ሁኔታዎች ጋር በማገናዘብ መሞላት ይኖርበታል።

ግምድ 16 ዕድሜ:- ይህ ግምድ መስክ ላይ ተሞልቶ የሚመጣ ነው። ሆኖም በዚህ ግምድ በገጠር ግምዶች 25-26 ከ97 በላይ ቁጥር መታየት የለበትም ከ97 በላይ የሆነ ቁጥር ከታየ 97 ተብሎ መስተካከል ይኖርበታል።

ግምድ 17 ማንበብና መጻፍ ይችላሉ:- በዚህ ግምድ በገጠር ግምድ 27 መታየት ያለባቸው ኮድ 1 ወይም 2 ብቻ ናቸው። በግምድ 17 በገጠር ግምድ 27 ኮድ 1 ለተሞላለት

ግምድ 18 የጨረሱት ከፍተኛ ክፍል :- በዚህ ግምድ ሥር የቤተሰብ አባል በግምድ 18 የፈጸማቸውን ከፍተኛ ክፍልና በንዑስ ግምድ 28 የተሞላው ኮድ ተዛማጅ መሆን የኖርባቸዋል። የማይጣጣሙ ሆነው ከተገኙ በግምድ ሥር በተሰጠው መግለጫ መሠረት በንዑስ ግምድ 28 ኮድ መስተካከል አለበት። 5 ዓመት ላልሞላቸው የቤተሰብ አባላት ግምድ ስለማይመለከታቸው መረጃ ተሞልቶ ከተገኘ መሠረዝ አለበት።

ግምድ 19 የጋብቻ ሁኔታ:- ዕድሜው 10 ዓመትና በላይ ለሆነው እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል አስመልክቶ የሚሞሉት ኮዶች ከ1-5 ብቻ ናቸው። በዚህ ግምድ ሥር በሚገኘው ንዑስ ግምድ 30 ላይ ዕድሜው 10 ዓመት ላልሞላው የቤተሰብ አባል መረጃ ተሞልቶ ቢገኝ መሠረዝ አለበት።

ግምድ 20 ሥራ መሥራትና አለመሥራት:- ይህ ግምድ ዕድሜው 10 ዓመትና በላይ ለሆነ የቤተሰብ አባል በሙሉ ባለፉት 12 ወራት ውስጥ ሥራ መስራት ያለመስራታቸው ሲሆን ያለፉት 12 ወራትን አስመልክቶ ሁኔታ የሚጠየቅበት ነው። በዚህ ግምድ ንዑስ ግምድ 31 መታየት ያለባቸው ቁጥሮች 1 እና 2 ብቻ ናቸው። በዚህ ግምድ የተሞላውን ኮድ በማየት የተቀሩትን ግምዶች መቆጣጠር ያስፈልጋል። ሀ/ በንዑስ ግምድ 31 ላይ ኮድ 1 የተሞላባቸው ቤተሰቦች በንዑስ ግምድ 32 ላይ ምንም ነገር ያልተሞላባቸው መሆናቸውና በንዑስ ግምዶች 33-35 በንዑስ ግምድ 33 ውስጥ ኮድ 5 ከተሞላ እስከ 36 ድረስ ግን በሙሉ የተሞላባቸው መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ለ/ በንዑስ ግምድ 31 ላይ ኮድ 2 የተሞላባቸው የቤተሰብ አባላት በንዑስ ግምድ 32 ላይ ኮድ እንደተሞላባቸው ማስተዋልና ሌሎቹ ግምዶች ግን ማለትም /33-36/ ምንም ነገር አለመሞላቱን ማረጋገጥ ግዴታ ነው።

ግምድ 21 በግምድ 20 «የለም» ለመለሱ:- ዕድሜያቸው 10 ዓመትና በላይ የሆናቸው የቤተሰብ አባላት በግምድ 20 በምርታማ ተግባር መስራታቸውን ተጠይቀው በንዑስ ግምድ 31 ኮድ «2» ለተሞላባቸው በግምድ 21 ላይ «ያልሰሩበት ምክንያት» የሚጠየቅላቸው ሲሆን መሞላት ያለባቸው መልሶችና ኮዶችም በግምድ ሥር ከተዘረዘሩት ውስጥ ነው። ስለዚህ በግምድ የተሞላው መልስና ለመልሱ የተሰጠው ኮድ መጣጣማቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። የማይጣጣሙ ከሆኑ ተቆጣጣሪውን በማማከር እንዲስተካከል ማድረግ ያስፈልጋል። ከዚህም ሌላ:-

- ሀ. ዕድሜያቸው የማይፈቅድላቸው የቤተሰብ አባላት (ማለትም ከ10 ዓመት በታች) መረጃ ከተሞላባቸው መሠረዝ ያስፈልጋል።
- ለ. በግምድ 20 ንዑስ ግምድ 31 ላይ ሰርተናል ብለው ኮድ «1» የተሞላባቸው የቤተሰብ አባላት ግምድ 21 ከተሞላባቸው መሠረዝ ያስፈልጋል።

ግምድ 22-24 እነዚህ ግምዶች የሚሞሉት በግምድ 20 ንዑስ ግምድ 34 ላይ ኮድ «1» የተሞላላቸው ከሆነ ብቻ ነው።

ግምድ 22 የቅጥር ሁኔታ፡- በግምድ 22 በተሰጠው ክፍት ቦታ የተሞላውን የቅጥር ሁኔታ በንዑስ ግምድ 33 ከተሞላው ኮድ ጋር መጣጣሙን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ግምድ 23 የሥራ ዓይነት፡- በግምድ 20 ላይ ሰርቻለሁ በማለት ንዑስ ግምድ 31 ውስጥ ኮድ 1 የተሞላለት የቤተሰብ አባል በግምድ 22 ሥር በሚገኙ ክፍት ቦታዎች ላይ ዋነኛ ሥራው ምን እንደ ነበር ተጠይቆ ተሞልቷል። ስለሆነም ለዚህ የሥራ ዓይነት የተሰጠው የመለያ ኮድ ከ«የሥራ ዓይነትና የድርጅት ዋና ምርት ወይም አገልግሎት ምደባና መለያ ኮድ ዝርዝር» በመውሰድ ኩዱ በንዑስ ግምድ 34 እና 35 ውስጥ የሞላል።

ግምድ 24 የመንግስት ተቀጣሪ ከነበሩ የት ነበር የሚሰሩት፡- በግምድ 22 ተቀጣሪ የመንግስት ተብሎ በንዑስ ግምድ 33 ውስጥ ኮድ 5 ለተሞላላቸው የቤተሰብ አባላት በግምድ 24 ሥር በሚገኙ ክፍት ቦታዎች ላይ የሚሰሩበት መ/ቤት እና በንዑስ ግምድ 36 እና 37 ውስጥ የተሞላው ኮድ የሚጣጣም መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

በሳምንቱ ውስጥ ለቤተሰቡ ፍጆታ የዋለ የምግብ፣ የመጠጥና የትንባሆ ጠቅላላ መጠንና ዋጋ/በግዥ፣ በነቅ፣ ከቤተሰብ ድርጅት ...ወዘተ. የተገኘውን ያጠቃልላል። /ከኮድ 00001 - ኮድ 02098

እነዚህ ቅጾች የምግብ፣ የመጠጥና የትንባሆ ፍጆታን ያጠቃለለ ሲሆን ከ00001-02098 ያሉ ኮዶች ብቻ ተመዝግበውበታል። ከእነዚህ ኮዶች ውጭ የተመዘገበ ኮድ ከተገኘ የዕቃውን ስም በማየትና የኮድ መጽሐፍ በመጠቀም ትክክለኛ ኮድ ይሰጠዋል። የኮዶች ዝርዝር በኮድ መጽሐፍ ከገጽ 1 - ገጽ 10 ባሉት ገጾች ሰፍሮ ይገኛል። በቅጾቹ ጫፍ ላይ በተሰጡት ክፍት ቦታዎች የጥናቱ ወር 9 የአካባቢ መለያዎች መመዝገባቸውን ማረጋገጠ ያስፈልጋል። ያልተመዘገበ መረጃ ከተገኘ ከሌሎች ገጾች በመውሰድ ይሞላል።

ግምድ 12 ለፍጆታ የዋለ የምግብ፣ የመጠጥና የትንባሆ ዝርዝር፡- በዚህ ግምድ መመዝገብ ያልነበረበት ዕቃ ከተገኘ በመሰረዝ በትክክለኛ ቦታው ማለትም ወደ ቅጽ 3 መተላለፍ ይኖርበታል።

ግምድ 13 የምግብ፣ የመጠጥና የትንባሆ ኮድ፡- በንዑስ ግምዶች 21-25 የሚገኙት ኮዶች ከ00001 - 02098 ብቻ መሆናቸውንና በግምድ 12 ለተመዘገበው ለፍጆታ ለዋለው የምግብ፣ የመጠጥና የትንባሆ ዝርዝር ትክክለኛውን ኮድ በግምድ 13 መሰጠቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ከዚህም ሌላ ኮድ ያልተሰጣቸው ዕቃዎች ካጋጠሙ ከኮድ መጽሐፍ በመውሰድ ትክክለኛው ኮድ ይሰጣቸዋል። እያንዳንዱ በጥናቱ የተሸፈነ ቤተሰብ የተጠቀመባቸው ዕቃዎችና አገልግሎቶች በሙሉ አስቀድሞ በማወቅ በኮድ መጽሐፍ መዘርዘርና ኮድ መስጠት ፍጹም የማይቻል ነው። ስለሆነም በየቅጹ የሚገኙትን ዕቃዎችና አገልግሎቶች በየቦታቸው መመደብና ኮድ መስጠት ያስፈልጋል። የህንጻም ለመተግበር የሚከተለውን ዘዴ መጠቀም ያስፈልጋል።

በኮድ በጽሑፍ ውስጥ የሌለ ዕቃ/አገልግሎት ተመዝግቦ ከተገኘ ከየትኛው ቡድን ጋር እንደሚመደብ ተቆጣጣሪውን በማማከር መመደብና በቡድኑ ውስጥ ካሉት ኮዶች ከመጨረሻው ያለውን 98 መስጠት።

ማሳሰቢያ፡- ይህ አሰራር በቅጽ-3 ለሚገኙ ዕቃዎችና አገልግሎቶች የሚያገለግል መሆኑን ማስተዋል ያስፈልጋል።

ግምድ 14 የወጪ ዓይነት፡- በዚህ ግምድ ንዑስ ግምድ 26 መታየት ያለባቸው ቁጥሮች 1 ወይም 2 ብቻ ናቸው። ምንም ሳይሞላለት የታለፈ ካለ ተቆጣጣሪውን በማማከር በሚሰጠው ውሳኔ መሠረት ይሰራል። ይህ አሠራር ለሁሉም ቅጾች ያገለግላል።

ግምድ 15 የገንዘቡ ወይም የዕቃው ምንጭ:- በዚህ ግምድ ንዑስ ግምዶች 27 እና 28 ውስጥ መታየት ያለባቸው ኮዶች ከ01-16 ብቻ ናቸው። ከዚህ ውጭ ካጋጠመ ወይም ደግሞ ኮድ ያልተሰጠው ካጋጠመ ከተቆጣጠረው ጋር በመመካከር ውሳኔ ማግኘት ያስፈልጋል። ይህ አሠራር ለሁሉም ቅጾች የሚያገለግል ነው።

ግምድ 16-17 የመጠን መለኪያ ስምና ኮድ:- በግምድ 16 ስፍራ የሚገኘው በግምድ 12 የተመዘገበው የዕቃ ዓይነት የሚለካበት የመጠን መለኪያ ስም ሲሆን መታየት ያለባቸው የመጠን መለኪያ ስሞች ግራም፣ ኩቢክ ሳንቲሜትርና ቁጥር ብቻ ናቸው። ስለዚህ ከነዚህ ውጭ የተመዘገበ የመጠን መለኪያ ስም ሲያጋጥም ለተቆጣጠሪው በማሳወቅ መፍትሔ ማግኘት ያስፈልጋል። በግምድ 16 የተመዘገበው የመጠን መለኪያ ስም በግምድ 17 በንዑስ ግምድ 29 እና 30 ውስጥ ከተሞላው ኮድ ጋር መስማማቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ለእያንዳንዱ የመጠን መለኪያ ስም የተሰጠውን ኮድ ከኮድ መጽሐፍ የመጨረሻ ገጽ ይመልከቱ። ለምሳሌ በግምድ 16 የተመዘገበው የመጠን መለኪያ ስም «ግራም» ቢሆን በግምድ 17 በንዑስ ግምዶች 29-30 ኮድ 01 ይሞላለታል ማለት ነው።

ግምድ 18፣ 20፣ 22 እና 24 ጠቅላላ መጠን:- በነዚህ ግምዶች ሥር ባሉ ንዑስ ግምዶች 31-35 ፣ 41-45 ፣ 51-55 እና 61-65 የሰፈሩ ቁጥሮች በተገቢው ቦታቸው መመዘገባቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ማለትም ቁጥሮች ከቀኝ ወደ ግራ መሞላታቸውንና በአንድ ንዑስ ግምድ ውስጥ ከአንድ በላይ ቁጥር አለመመዘገቡን ማስተዋል ያስፈልጋል። ዋጋው ተሞልቶ መጠኑ ካልተመዘገበ ችግሩን ለተቆጣጠሪው በማሳወቅ በወቅቱ የተጠናውን የችርቻሮ ዋጋ መጠይቅ መሠረት በማድረግ መጠኑን በዋጋው ማስላት ያስፈልጋል።

ግምድ 19 ፣ 21 ፣ 23 እና 25 ጠቅላላ ዋጋ:- በነዚህ ግምዶች ሥር ባሉ ንዑስ ግምዶች 36-40 ፣ 46-50 ፣ 56-60 እና 66-70 ያሉ ቁጥሮች በተገቢው ቦታ መመዘገባቸውን ያረጋግጡ የመጠን ግምድ ተሞልቶ የዋጋው ግምድ ባዶ ከሆነ ተቆጣጠሪውን በማሳወቅ ዋጋው ተሰልቶ እንዲሞላ ማድረግ ያስፈልጋል።

ግምድ 26 የ1ኛ ፣ የ2ኛ ፣ የ3ኛ እና የ4ኛ ሳምንታት ኮድ ቀድሞ የተሞላ ስለሆነ አይነካም።

ጠቅላላ ግብይቶች ገቢ፣ ፍጆታና ወጪ (ቤተሰብ ካገኛቸው/ካገዛቸው የምግብ፣

የመጠጥና የትንባሆ ዓይነቶች በስተቀር) ከኮድ 20101-ኮድ 95098

ይህ ቅጽ የሚያገለግለው የተመረጠው ቤተሰብ ጥናቱ በሚመለከተው ሳምንትና ጉብኝት ወቅት ውስጥ፡-

I. ለቤተሰቡ ጥቅም የዋሉ/የሚውሉ የልብስ፣ የጫማና በራስ ላይ የሚጠለቅ ጠቅላላ የመጠንና ዋጋ መረጃዎች ሰፍረዋል። ለነዚህ ዕቃዎችና አገልግሎቶች መታየት ያለባቸው ኮዶች 20101-20598 ብቻ ናቸው። ከነዚህ ውጭ ካጋጠመ ኮድ መጽሐፍ ገጽ 11-16 መሠረት መስተካከል ይኖርበታል። እንዲሁም በኮድ መጽሐፍ ውስጥ የሌለ ዕቃ ከሆነ ለቅጽ 2 በተሰጠው መመሪያ መሠረት ይሰራል።

II. የተመረጠው ቤተሰብ የከፈለውን የቤት ኪራይ፣ ለቤት ጥገናና እንክብካቤ፣ ለተለያዩ የኢነርጂ ዓይነቶችና የውኃ መጠንና ዋጋ የሚመዘገቡበት ነው። ለእነዚህ ዕቃዎችና አገልግሎቶች መታየት ያለባቸው ኮዶች 30101-30498 ብቻ ናቸው። ከነዚህ ውጭ ካጋጠመ ኮድ መጽሐፍ ገጽ 17-19 መሠረት መስተካከል አለበት። እንዲሁም በኮድ መጽሐፍ ውስጥ የሌለ ዕቃ ከሆነ ከላይ በተሰጠው መመሪያ መሠረት ይሰራል።

III. የተመረጠው ቤተሰብ የከፈለበትን/ያልከፈለበትን የቤት ቁሳቁስ፣ ለቤት ወራተኛና እንዲሁም ለሌሎች ያገልግሎት ክፍያዎች ጠቅላላ መጠንና ጠቅላላ ዋጋ መመዘገቢያ ነው። ለነዚህ ዕቃዎችና አገልግሎቶች መታየት ያለባቸው ኮዶች 40101-41398 ብቻ ናቸው። ከነዚህ ውጭ ካጋጠመ ኮድ መጽሐፍ ገጽ 20-26 መሠረት መስተካከል አለበት። እንዲሁም በኮድ መጽሐፍ ውስጥ የሌለ ዕቃ ከሆነ ከላይ በተሰጠው መመሪያ መሠረት ይሰራል።

IV. የተመረጠው ቤተሰብ ለጤና፣ ለትምህርት፣ ለመጓጓዣና መገናኛ እንዲሁም ለመዝናኛ ያወጣቸውን ወጪዎች መመዘገቢያ ነው። ለነዚህ ዕቃዎችና አገልግሎቶች መታየት ያለባቸው ኮዶች 50101-70498 ብቻ ናቸው። ከነዚህ ውጭ ካጋጠመ ኮድ መጽሐፍ ገጽ 27-33 መሠረት መስተካከል አለበት እንዲሁም በኮድ መጽሐፍ ውስጥ የሌለ ዕቃ ከሆነ ከላይ በተሰጠው መመሪያ መሠረት ይሰራል።

V. የተመረጠው ቤተሰብ ለግል ንጽህና፣ ለግል ቋሚ ዕቃዎች ለጌጣጌጥና ለሌሎች የቤተሰብ ወጪዎች (ከላይ ከተዘረዘሩት ወጪዎች ካወጣው ሌላ) የተመዘገቡበት ነው። ለነዚህ ዕቃዎችና አገልግሎቶች መታየት ያለባቸው ኮዶች 80101-90304 ብቻ ናቸው። ከነዚህ ውጭ ካጋጠመ ኮድ መጽሐፍ ገጽ 34-36 መሠረት መስተካከል አለበት። እንዲሁም ከኮድ መጽሐፍ ውስጥ የሌለ ዕቃ ከሆነ ከላይ በተሰጠው መመሪያ መሠረት ይሰራል።

VI. የተመረጠው ቤተሰብ ለቤተሰቡ ፍጆታ ሳይሆን ሌሎች ጉዳዮች ያወጣቸው ወጪዎች/ለምሳሌ፡- ለዕቅብ፣ ለዕድር፣ ለተለያዩ መዋጮዎች፣ ለቤተሰቡ ድርጅት ...ወዘተ/መመዘገቢያ ነው። እነዚህ ወጪዎችና ኮድ ዝርዝራቸው በኮድ መጽሐፍ ገጽ 37 ላይ የሚገኝ ሲሆን ከኮድ 95001-ኮድ 95098 ያሉትን ያጠቃልላል።

VII. ቤተሰቡ በጥሬ ገንዘብ ብቻ ያገኘው የገቢ መጠን የሚመዘገብበት ነው። መታየት ያለበት ኮድ 19190 ብቻ ነው። የቤተሰብ ገቢ በገንዘብና በዕቃ መልክ የሚገኝ ቢሆንም ይህ ኮድ መሰጠት ያለበት ግን በጥሬ ገንዘብ ለተገኘ ገቢ ብቻ መሆን አለበት። ለሌሎች በዓይነት ለተገኙ ገቢዎች እንደ ምድባቸው ተስማሚውን ኮድ መስጠት ያስፈልጋል።

በቅጹ ራስጌ የአካባቢው መለያ ስሞችና የመሳሰሉት በትክክል መሞላታቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ግምድ 12 የገቢ፣ ወጪና ፍጆታ ዕቃዎች ዝርዝር፡- በዚህ ቅጽ መመዘገብ ካለባቸው ዕቃዎች/አገልግሎቶች ውጭ ማለትም ከላይ ከተራ ቁጥር I-VII ካሉት ውጭ ካጋጠመ ሁኔታውን በደንብ አጣርቶ ከተረጋገጠ በኋላ ወደ ቅጽ 2ሀ ና 2ለ ማስተላለፍ ያስፈልጋል። ለምሳሌ ቅጽ 3ሀ ና 3ለ ውስጥ የእህል ዓይነቶች ተዘርዝረው ብናገኝ እነዚህን እህሎች ቤተሰቡ ለቤተሰቡ የምግብ ፍጆታ ያዋለው ከሆነ ወደ ቅጽ 2ሀ ና 2ለ ይተላለፋል። ነገር ግን ቤተሰቡ እህሉን ገዝቶ ለማስቀመጥ ከሆነ ከቅጽ 3ሀ ና 3ለ ላይ ይሰረዛል። ቤተሰቡ ለቤተሰቡ ድርጅት ለማዋል እህሉን ገዝቶ ቢሸጥ ጠላ ጠምቆበት ቢሸጠው እና ለመሳሰሉት ተግባራት ሊያውለው ከሆነ እዚሁ ቅጽ ላይ እንዳለ ተስማሚው ኮድ ይሰጠዋል።

ግምድ 13 የዕቃው ዓይነት ኮድ፡- በግምድ 12 ለተመዘገቡት በግምድ 13 የተሰጣቸው ኮድ ትክክለኛ መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ኮድ ያልተሰጠው ዕቃ/አገልግሎት ከተገኘ ትክክለኛውን ኮድ መስጠት ያስፈልጋል።

ግምድ 14-15 የወጪ/ገቢ ዓይነትና ምንጭ ለቅጽ 2 የተሰጠውን ማብራሪያ ይመልከቱ

ግምድ 16-17 የመጠን መለኪያ/ስምና ኮድ፡- ለቅጽ 2 የተሰጠውን ማብራሪያ ይመልከቱ

ማስታወሻ፡- የሚከተሉት የዕቃ ኮዶች ማለትም የማስፈጫ ዋጋ ኮድ 41301 ፣ 41302 እና 41303 ፣ የመጋገሪያ ዋጋ ኮድ 41304 እንዲሁም ለአራጅ የተከፈለ ኮድ 41305 የመጠን መለኪያ ስምና ኮድ አያስፈልጋቸውም።

ግምድ 18 ፣ 20 ፣ 22 ፣ 24፡- ጠቅላላ መጠን በነዚህ ግምዶች ሥር ባሉ ንዑስ ግምዶች 31-37 ፣ 43-49 ፣ 55-61 እና 67-73 የሰፈሩት ቁጥሮች በተገቢው ቦታቸው መመዘገባቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። ማለትም ቁጥሮች ከቀኝ ወደ ግራ መሞላታቸውንና በአንድ ንዑስ ግምድ ውስጥ ከአንድ በላይ ቁጥር አለመመዘገቡን

ማስተዋል ያስፈልጋል። ዋጋው ተሞልቶ መጠኑ ካልተመዘገበ፣ ችግሩን ለተቆጣጣሪው በማሳወቅ በወቅቱ የተጠናውን የችርቻሮ ዋጋ መጠይቅ መሠረት በማድረግ መጠኑን በዋጋው ማስላት ያስፈልጋል። ለመጠን መጻፊያ የተሰጠው ቦታ በቂ ባለመሆኑ መጠኑ ከቅጹ ውጭ ከተጻፈ መጠኑን ለሁለት በማካፈል ሁለት ጊዜ በሁለት መስመር መጻፍ ያስፈልጋል።

ግምድ 19 ፣ 21 ፣ 23 ፣ 25፡- ጠቅላላ ዋጋ በነዚህ ግምዶች ሥር ባሉ 30-ሰ ግምዶች 38-42 ፣ 50-54 ፣ 62-66 ፣ 74-78 ያሉ ቁጥሮች በተገቢው ቦታ መመዝገባቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። የመጠን ግምድ ተሞልቶ የዋጋው ግምድ ባይ ከሆነ፣ ለተቆጣጣሪው በማሳወቅ ዋጋው ተሰልቶ እንዲሞላ ማድረግ ያስፈልጋል። ለዋጋ መጻፊያ የተሰጠው ቦታ የማይበቃ ሆኖ ከቅጹ ውጭ ከተጻፈ ዋጋውን በሁለት በማካፈል ሁለት ጊዜ መጻፍ ያስፈልጋል።

ግምድ 26 የ1ኛ ፣ 2ኛ ፣ 3ኛ እና 4ኛ ሳምንታት ኮድ ቀድሞ የተሞላ ስለሆነ አይነካም።

ቅጽ - 4

ባለፈው ስድስት ወራት ቤተሰቡ ወጪ ያወጣባቸው ዕቃዎች/አገልግሎቶች ዋጋ መመዝገቢያ፡- በቅጹ ራስጌ የአካባቢው መለያ ስሞችና የመሳሰሉት በትክክል መሞላታቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ግምድ 12-13 አስቀድሞ የተሞላ ስለሆነ አይነካም።

ግምድ 14 ያለፉት 6 ወራት ወጪ/ገቢ ጠቅላላ ዋጋ፡- ቤተሰቡ በግምድ 12 ለተዘረዘሩት የዕቃ ዓይነቶች ባለፉት 6 ወራት የከፈለው ዋጋ በትክክል መሞላቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። እንዲሁም በቅጽ 3 ላይ የተመዘገቡ በቅጽ 4 ግምድ 12 ላይ የተዘረዘሩት ዕቃዎች ካሉ ጠቅላላ የወሩ ዋጋቸው ወደ ቅጽ 4 መተላለፉን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ቅጽ - 5

ቤተሰቡ ባለፉት 6 ወራት በጥሬ ገንዘብ ያገኘው የገቢ መጠንና ቤተሰቡ የሚኖርበት ቤት ይዘታ ሁኔታ፡- በቅጹ ራስጌ የአካባቢው መለያ ስሞችና የመሳሰሉት በትክክል መሞላታቸውን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ግምድ 12-13 አስቀድሞ የተሞላ ስለሆነ አይነካም።

ግምድ 14፡- ቤተሰቡ ባለፉት 6 ወራት ውስጥ ያገኘው ገቢ የሚመዘገብበት ነው። በዚህ ግምድ ውስጥ ቁጥሮች በትክክል መሞላታቸውን ማስተዋል ያስፈልጋል። እንዲሁም

በቅጽ 3 ላይ በጥሬ ገንዘብ የተገኘው ገቢ ወደ እዚህኛው ቅጽ መተላለፉን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

ግምድ 15:- ቤተሰቡ የሚኖርበትን መኖሪያ ቤት በምን መልኩ እንደያዘው ተጠይቆ የሚሞላበት ቅጽ ነው። በግምዱ ከተሰጡት አማራጮች ውስጥ ትክክለኛው ኮድ በንዑስ ግምድ 30-31 ውስጥ በትክክል መሞላቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል። እንዲሁም በእዚህኛው ግምድ የተሰጠው መልስና በቅጽ 3 ላይ ስለ ቤት (ማለትም የቤት ኪራይ የኪራይ ግምት እና በነፃ የሚኖርበት ቤት የኪራይ ግምት) ከተሞላው መረጃ ጋር የሚጣጣም መሆኑን ማረጋገጥ ያስፈልጋል።